

luare în posesie a lumii se face nediferențiat și primar. Obiectul cunoașterii devine fetiș — în sensul că nu e cunoscut în el însuși — ci este numai pretext pentru intensitatea pasională cu care sufletul primar se autoreflexionează. Reacțiile de apărare ale lui Rudy în fața dezlănțuirilor pasionale ale Tofanei sînt slabe, atît cît să-l înstrăineze, să-l facă „necorespunzător“ vitalității ei sufletești. Tofana l-a înzeștriat pe Rudy cu demonia pasională a lui Don Juan (era numai al ei) dîndu-i proporții mitologice. Tofana are oroare de mun, viața rațională îi repugnă, neînțelegînd-o. Firile iraționale confundă comunul cu tipicul, obișnuitul cu rezonabilul, conformismul cu ataraxia și echilibrul clasic, și aceasta se datorează neputinței funciare de a-și pune de acord lumea interioară, în mod natural prea impetuoasă, cu cea exterioară, ordonată de legi și convenții.

Personajele între care evoluează Tofana, cu excepția vărului său Sbilț (autorul îl vrea un detracat), sînt într-adevăr comune, supuse normelor, adică conivente și convenționale. Rudy e un amant, ocazional, din necesități fiziologice, cu gîndul de a se fixa într-un mariaj comun, cu la fel de ștearsa, dar devotata Crina; Castrîș practică o vanitate, topită în compromis sentimental pentru Tofana și teamă de scandal public. Singur Sbilț, acest detracat cinic și bețiv, îndrăgostit în

taină de Crina, semnificativ declassatul care mai păstrează un rest de aspirație, și deci de omenie.

Spectacolul realizat de regizorul Constantin Dinischiotu este lipsit de profunzime, nu mi-a relevat o idee clară în interpretarea regizorală a textului. Peste acestea nemulțumite și prin distribuție — mult prea slabă. Actorii au jucat neconvingător, cu excepția lui Radu Panamarenco și poate a lui Viorel Baltag. Primul și-a realizat personajul (Sbilț) cu vervă colorată de ironie dar limitîndu-și libertatea de autodeterminare la registrul cinic cu accente burlesc-falstaffiene. Cel de al doilea face în Castrîș un personaj sanguinolent, cu explozii de minie brusc întrerupte de atitudini calme, studiate, dar și de teamă, exprimată neconvingător prin exces de gestică. Ștersi, ca și personajele pe care le interpretează, Nicolae Călugăriță (Rudy) și Corina Brădescu (Crina). Neconvingătoare, interpretarea Tofanei, aparținînd Despinei Marcu. Mi-a plăcut scenografia Elenei Forțu, care a căutat să introducă într-un spațiu scenic, tratat oarecum convențional, iluzia realității, prin prelungirea acestuia în exterior abia ghicite ce simulau autenticul. De notat că lumina care intra în camera de la mansardă a Crinei — căpăta culoarea afectivă a evenimentelor, devenind pe rînd, cînd albastru-stranie, cînd cenușiu-reală.

Constantin Radu-Maria

TEATRUL DE PĂPUȘI

Teatrul „Jăndărică“

PRINȚESA ȘI ECOUL

de Vlasta Pospisilova

Doă fotografii, în mărime naturală, așezate la porțile lui „Jăndărică“, înfățișînd-o pe Anda Călugăreanu în armură, cu coiful căzut pe ochi, și pe Florin Zamfirescu, în chip de Guliver, dominînd cu spada o armată de capete patrate minuscule — te îndeamnă, de îndată, să intri în sală să vezi ce-au mai născocit acești năstrușnici magicieni întru desfătarea sufletelor noastre și ale odraslelor noastre.

Premiera : 22 mai 1975.

Versiunea scenică și regia artistică : MARGARETA NICULESCU. Scenografia : MIOARA BUESCU. Muzica : RADU GHEORGHE.

Traducere : IRINA NICULESCU.

Distribuția : ANDA CĂLUGĂREANU (Bianca) ; FLORIN ZAMFIRESCU (Matteo) ; VALERIU SIMION — voce Marin Moraru (Împăratul Lorenzo) ; SONIA GIBA — voce Silvia Popovici (Maruccia) ; MIHAELA STĂNESCU — voce Liliana Tomescu (Vittoria) ; RADU GHEORGHE (Crainicul) ; MIHAI PRUJINSKI — voce Toma Caragiu (Sergentul Tonino) ; MELANIA TOMA — voce Eugenia Popovici (Doica) ; COSTEL POPOVICI — voce Mircea Albulescu (Împăratul Florindo).

Întui au scormit o cortină. Un soi de litografură uriașă pe care se deslușese fațade de castele medievale, contururi de case obișnuite, siluete de pomi, de porți, de cai. Printre ele, în linii caricaturale, chipul unor prea îndrăgiți actori. Te amuzi privind la acest prim semn vesel al montării, când, deodată, te sustrage un zgomot plăcut, un cîntec vioi, acompaniament de ghitară. Din sală, asemeni trubadurilor de odinioară, vin protagoniștii. Se urcă pe scenă, își iau loc în spațiul liber desenat anume pentru ei, în mijlocul cortinei; ea se ridică și reprezentăția începe...

E grozav de amuzant pentru noi cei mari să-i vedem confecționați din carton la proporții lilipute, bidimensionați, pe Eugenia Popovici și Silvia Popovici, pe Marin Moraru și Lăliana Tomescu, pe Mircea Albulesc și pe Toma Caragiu și mai ales să urmărim „specificul”, particularitatea glasurilor lor binecuvîntate, cu care ei sugerează admirabil caracterul personajelor din povestea Vlastei Pospisilova. Cei mici nu cred că sesizează, însă, în ce anume stă hazul aici. Ei stau cuminți și serioși și ascultă povestea și cred că acolo pe scenă sînt într-adevăr împărați și munți, poiene și smircuri, fetițe curajoase și fetițe fricoase. Abia cînd se rupe muntele în două, cînd încep castelele să se compună și să se recompună, cînd încep luptele cu armatele de carton, în care ostașii în rînduri compacte își întorc capetele în toate părțile, și pe dos, abia atunci încep și ei să ridă. Noi însă, care ne-am obișnuit de acum cu codul și cu convenția, începem să observăm și mici cusururi și nu ne mai distrăm chiar așa.

Observăm că, la originea ei, Prințesa și ecoul e fermecător de naivă și simplă. Toana absurdă a unui împărat senil stîrnește războiul. Cei doi dușmani, prinții moștenitori, (o prințesă vitează și un prinț cam nătîng), trimiși să pună capăt ostilităților, se îndrăgostesc și calamitatea se stinge. Odată cu pacea și bucuria se reface și muntele, și ecoul, dispărut se întoarce. E o poveste cu o idee foarte frumoasă și educativă.

Spiritul neliniștit, veșnic în căutare de forme și formule noi al creatorilor de la „Tîndărică”, nu s-a mulțumit, și bine a făcut, să reprezinte acest basm în forma lui tradițională. Regia inspirată a Margaretei Niulescu a intenționat să convertească tema tradițională a basmului într-o temă modernă, îmbogățind-o cu variații pe motive de actualitate. Ea a izbutit să repovestească întîmplările, într-o manieră ingenioasă, ușor parodică, exprimînd morala „dragoste, nu război” cu mijloace moderne, cu fantezie. Basmul original a devenit pretextul unei reprezentări vesele, prin excelență păpușărească, deschisă cu toată lumea: cu toți minutorii, cu toate mașinăriile, și secretele meseriei „la vedere”. Lumea împăraților lui Lorenzo și Florindo a fost concepută în maniera vechilor litografii, ca o lume de carton aplatizată,

voit și subliniat ironizat ca sterilă și anacronică. În acest mediu plat, evoluează „în relief”, vii, în carne și oase, purtătorii mesajului și... Crainicul. În relief, evoluează și niște cai superbi, colorați în roșu aprins, acoperiți cu ștergare cu blazon, pe care călăresc capetele de carton. Fiecare element, luat în sine, e inspirat și sugestiv. Scenografia Mioarei Buescu este frumoasă, atractivă și amuzantă. Păpușile, superbe. Toate aceste elemente adunate la un loc creează, însă, la un moment dat, o impresie de eclecticism nesemnificativ, de prea mult și prea căutat, amînd efectul artistic și comic scontat. Spectacolul este construit în așa fel încît să permită minutorilor scene de virtuozitate păpușărească. Dar tocmai ei, acești excelenți artiști, nu se prea vîd în această montare; parec n-ar fi la locul lor printre eroii vii, printre cîii spectaculoși și printre păpușelele de carton. Și atunci unitatea ideii și stilul, voit eteroclit, se cam pierd. Uneori, acestei complicate construcții de oameni vii și elemente de pură tehnică păpușărească îi lipsesc, așadar, rigoarea, organicitatea și armonia. Sînt cusururi care nu anulează însă, în ansamblu, calitățile efective și certe ale spectacolului. Ritmul și tonalitatea generală a montării vibrează de temperamentul, de pofta de joc și de farmecul Andei Călugăreanu, interpreta prințesei Bianca. Ea știe să cînte ca o cîntăreață și să rostească replicile ca o actriță. E inteligentă și veselă, degajată. Ea subliniază absolut încîntător, cu gesturi de păpușă mare, caracterul băiețos și dîrz al personajului, ca și candoarea lui. Și celor mici și celor mari Anda Călugăreanu le-a oferit plăcerea de a urmări un joc spiritual, îmbibat de ironie, de umor și sensibilitate. Actor de mare savoare și sinceră candoare, Florin Zamfirescu mi s-a părut, de data aceasta, că joacă în alt stil, prea reținut și prea egal, prea cotidian, în contrast cu împetuoașa dezinvoltură a partenerii sale și cu tendința generală spre caricatură a spectacolului. Foarte bun și amuzant este studentul absolvent Radu Gheorghe în Crainic, iar muzica, cu valori melodice și ritmice, concepută de el pe inspiratele versuri ale Ninei Cassian, se reține ca o componentă de seamă a spectacolului.

Valeria Ducea